Het leven van de

Fam. Wortelboer

te Ootmarsum

voor-tijdens-en na

de oorlog

1940-1945

Oorlog 1940-1945

Fam. Wortelboer
Het gezin bestond uit 9 personen.
Voor jullie gezien als gezin:
overgrootvader (geb: 27.04.1891) opa, dat ben ik (geb: 26.11.1933) papa († 1960), kleinkinderen.
In 1921 kwam onze familie naar Ootmarsum, adres Almelosestr. 264.
Mijn vader was huisarts van (1921-1956) te Ootmarsum.
In de oorlog waren we met ± 16 personen thuis, ons eigen gezin en familie uit Noord Holland, Utrecht en Groningen.
Reden hiervoor, ze hadden niets te eten thuis
Zelf zat ik op de Pastoor Scheepers-school (jongensschool) in de 6e klas nu (groep 8)
Mijn vader, moeder, 2 zus-, 3 zus, 2 broers, hielpen franse, engelse en amerikaan se piloten, die neergeschoten waren uit vliegtuigen te vluchten of te laten onderduiken voor de Duitsers.
Mijn 2 broers werkten voor de Duitsers in een fabriek in Duitsland.
Van de oorlog in het begin merkten we weinig, genoeg te eten, gezelligheid onder elkaar, het leek of er geen oorlog was.

De piloten, die waren ondergedoken moesten ergens naartoe. Mijn broer zat op het seminarie (priesteropleiding) in Boxtel. Dit was een voorbereiding voor missionaris. Hoe moesten we daar in het klooster komen in Boxtel. De paters werden niet zo snel gecontroleerd door de Duitsers. De onderduikers kregen nieuwe kleren. Ze mochten niet opvallen, dus was het risico wat kleiner om te reizen. Mijn moeder of één van mijn twee zussen ging steeds met één onderduiker op reis. Eerst met de bus naar Almelo en verder met de trein naar Boxtel. Bij het station in Boxtel stond een taxi klaar, die ons naar het klooster bracht, waar mijn broer zich over ons ontfermde. Gelukkig liep deze reis goed af. Vandaar ging de onderduiker onder begeleiding van een speciale groep naar Engeland. Als dat was gelukt, hadden wij allen onze missie volbracht en waren aan een groot risico ontsnapt.

Enkele jaren oorlog sloeg bij onze familie het noodlot toe.
Het was nog licht buiten, een aantal duitse soldaten stonden plotseling op onze oprit bij ons huis, daar wachten ze op mijn 2 broers, die in Duitsland werkten. Mijn vader werd uit huis gehaald en met z'n drieën opgepakt. Tegenover ons was de kazerne van de bereden politie te paard. Daar werden ze opgesloten in 2 cellen. Een persoon een Oetmarsummer, die aan de kant van de Duitsers stond hield de wacht. niemand van ons gezin mocht nog afscheid van hen nemen.

De volgende dag werden ze overgebracht naar het gevangenis kamp Vught. Ben, die 18 jaar oud werd is na ± ½ jaar vrij gelaten. Hij bleef tot de bevrijding bij de ondergrondse om de Duitsers het lastig te maken. In 1951 vertrok hij naar Canada.

Mijn vader en broer Rudolf werden op transport naar Duitsland gesteld. Mijn vader nam afscheid van zijn oudste zoon Rudolf met de woorden, jou zie ik nooit meer terug.

Rudolf ging op transport naar Neuengamme bij Hamburg op 30.08.1944. Hij is gestorven op 06.01.1945 met hem zijn op die dag 50 mede gevangene gestorven? Hij moet van honger en mishandeling zijn omgekomen.
De datum van overlijden kregen wij per brief te horen van koningin Wilhelmina.

Dat Oosmarsum verder niet gespaard is gebleven van de oorlog, het volgende
In januari 1945 liet een engelse bommenwerper ongeluk 3nachts 4 bom vallen op het Bergplein aan de Ganzenmarkt. Daarbij kwam mej. F Davids en mijn vriend Johan Heupink om het leven, twee mensen werden ernstig gewond.

Nu het verhaal van mijn vader:
De eerste gevangenis was Vught (10.02.1944 - 08.09.1944) vervolgens via Oranienburg naar Sachsenhausen (08.09.1944 - 04.02.1945) daarna 1 1/2 mnd. in kamp Heinkel, toen terug naar Sachsenhausen. Vervolgens kamp Bergen Belsen (06.02.1945 - 15.04.1945) één van de beruchtste kampen van Duitsland.

Gelukkig was mijn vader in kamp Sachsenhausen en Bergen Belsen arts voor de gevangenen, zodat hij nog aan extra eten kon komen. Op 15.04.1945 werd hij bevrijd door de geallieerden (canadese en engelse soldaten). Met een Belgisch vliegtuigje kon hij mee tot Brussel, vervolgens liftend naar Ootmarsum.

Thuis hadden we de hoop opgegeven, dat hij nog levend terug zou komen, maar plotseling verscheen hij lopend met een zak op z'n nek de oprit op bij zijn huis, waar hij februari 1944 gearresteerd werd. Hij zag er mager en onverzorgd uit. Het gewicht van ± 110 kg was nu nog ± 50 kg.
Binnen niet al te lange tijd was hij wat kilo's aangekomen en was in staat zijn praktijk als huisarts weer voort te zetten.

Zowel mijn vader bij leven als mijn broer posthum (overleden) kregen zij van ~ Amerika - Frankrijk - Engeland diverse onderscheidingen van hun presidenten Eisenhouwer - de Gaulle - regering.

Alles ging weer zijn gewone gang. Enkele maanden na de bevrijding van Ootmarsum, kreeg mijn vader van de familie Veelers aan de Heuvelweg telefoon of hij even wilde komen. Wat was het geval: een Russisch echtpaar waren in de oorlog bij hun ondergedoken. Bij onraad verscholen zij zich in een hooiberg, waar ze ook sliepen. Bij dit echtpaar werd een baby geboren. Het echtpaar wilde terug naar Rusland maar zonder baby. Mijn vader nam de baby mee naar huis. Ik zie haar in gedachten nog in de kamer op de bank liggen.
Adoptie ouders werden gevonden. Mijn vader en moeder waren peetoom en peetante.
Ze kreeg als naam „Leonne".
Het geboorte prentje heb ik hier bij me.

Het leven krijgt zijn loop terug, met mooie momenten en diepe dalen.
Mijn moeder ging in april 1956 op vakantie naar haar zoon Ben in Canada.

Op 6 mei 1956, moeder in Canada.
mijn vader op visites naar
diverse patienten, kwam tegen
de middag thuis. Mijn zus en ik
waren thuis. Mijn vader zei plotse
ling tegen ons, zet een bed in de
kamer voor het raam, dan kan ik mijn
patiënten morgen vroeg nog zien
komen, want morgen middag om
half één ga ik dood. Moeder ziet
mij niet meer
De voorspelling kwam uit.
7 mei 1956 om ± 12.30 is hij gestorven
in het bij-zijn van dochter en
jongste zoon.

Hij blijft in herinnering naar
de straat naar hem genoemd.

„Wortelboerstraat"
arts van 1921-1956

Het stadje, dat zo enig en anders is werd bevrijd op 04-04-1945 door de Canadezen onder leiding van kapitein Rawkins, hij is gewond geraakt door een scherf van een granaat en opgevolgt door luitenant W.F Luca. Oolmarsum was, maar waar zaten de N.S.B.ers die in de oorlog alles te vertellen hadden. Daar over het volgende verhaal over hun opsporing en wat er met hen moest gebeuren. Zij die in Oolmarsum gebleven waren werden opgepakt en velen van hen moesten de Molenstraat weer opknappen, die de Canadezen met hun tanks omgeploegd hadden, op het einde van deze straat, zoals de foto laat zien. Bij de kazerne tegenover ons huis werden de rest vast gehouden en soms spelletjes met hen gedaan om ze te vernederen. Ik heb verschillende keren gezien, dat ze moesten marcheren: aan het ene been (voet) een bosje hooi en aan het andere been (voet) een bosje stro. Een militair van het verzet gaf dan het commando: voorwaarts mars en vervolgens niet rechts-links, maar hooi-stro. Ging het fout, dan werd opnieuw begonnen. Dit was een vernedering, maar ze hadden zich het zelf aangedaan.

Blz. 7 A

Alle N.S.B-ers hadden de militairen nog niet opgepakt. De twee beruchtse misdadigers waren gevlucht naar Duitsland niet ver over de grens. Na lang zoeken werden de twee gevonden naar aanwijzingen van enkele personen. Een groep verzetsstrijders gingen naar Duitsland en de twee werden opgepakt en geboeid. Het bericht werd naar Ootmarsum gestuurd en als een lopend vuurtje, werden de inwoners bij elkaar geroepen om deze twee in optocht in het stadje, als de twee beruchte gevangenen binnen te halen. Deze twee vader en zoon liepen in de stoet voorop. De zoon met een bord om de nek met „opschrift„ ik ben een moordenaar. (zie foto uniek voor Ootmarsum alleen in mijn bezit.)

Verder werd feest gevierd om de bevrijding ende arrestatie van de groep N.S.B'ers. Langzaam aan werd het normale leven in ons stadje dat zo enig en anders is opgepakt.